

NAKTINIAI SODAI

Naktiniai sodai

1

Kada dienų man buvo likę
Nei daug, nei maža – tiek, kiek bus, –
Ir vėl, jau nebe pirmą sykį,
Aš apžvelgiau trobos kampus.

Kur vis taip pat į aslą tuščią
Spoksojo lubos ir langai.
„Ar nieko naujo nebebus čia?“ –
Galvojau prieblandoje ilgai.

O kai visai pavargo protas,
Tasai nukaršęs pėdsekys,
Atėjo vakaras kuprotas,
Lazda išdūrė man akis.

Bet, įsitvėręs pirkios sienų,
Slinkau prie durų – ir tada
Staiga išvydau mėnesieną
Dar neregėtame sode.

1973.VIII.25

2

Pasveikintas būk, mano sode!
Tai vakar, šiandien, amžinai –
Visais laikais tave man rodė
Visi ekranai ir sapnai.

Tai tavo žolei nelytėtai,
Tyrumui tavo obelies
Visi karaliai ir poetai
Aukojo sostus ir eiles.

Kai griuvo širdys ir valstybės,
Kai skendo amžiai kaip laivai,
Ieškojo tavo tobulybės
Žmonių išaukštinti dievai.

Ir šianakt, lyg iš naujo gimęs,
Sakau dar lūžtančiu balsu:
Visų iliuzijų žlugimas –
Tiktai pradžia visų tiesų.

1973.VIII.25

3

Dabar sakau tau: būk laiminga,
Kol vyšnios plaikstosi sode.
Dar būna meilė – stebuklinga
Ir nepasiekiamą žvaigždė.

Tai kas, kad spindulius paverčia
Jinai apnuodytais dygliais –
Nors vienąsyk per visą erčią
Tavoji siela išsiskleis.

Tai kas, kad juodą rūbą glamžai
Prie vardo akmenio lentoj,
Bent vienąsyk per visą amžių
Spindėjo mėnuo tau kaktoj.

Ir toj išdegintoj dykynėj,
Kurią vadinam širdimi,
Tu vienąsyk vainiką pynei...
Ir aš džiaugiuos su tavimi.

1973.IX.16

4

Tačiau iš kur tos miglos nykios?
Kaskart tamsiau, kaskart gūdžiau...
Nejaugi savo Euridikės
Aš net per sapną nemačiau?

Palauk, likime! Dar nespėjau
Išgydyt neregio akis,
O ta, be gailėsčio, verpėja
Jau stveria žirkles – siūlą kirps!

Ir ima angelas triūbuoti,
Sugriežęs aukso dantimis.

Ir medžiai lenkiasi gumbuoti,
Ir daužo žemę kaktomis.

O aš, į žolę, į rasotą
Parkritęs, vėlei pamirštu
Tą neregėto sapno sodą...
Užplūsta tūkstančiai kitų...

1973.VIII.25

5

Tai buvo sodas – gal ne sodas,
Gal medžių sueiga slapta.
Ir kaip žibintas paaukuotas
Patamsy smilko razeta.

Tai buvo paslaptys ir valdos,
Kurias žinai tik tu, naktie.
Ir aš, į suokalbį įveltas,
Stovėjau po aštria žvaigžde

Ir laukiau nuosprendžio lemtingo.
O širdžiai darėsi baugu,
Kad, neįtarę nieko, minga
Draugai už tylinčių langų.

Vėl pajutau, kaip kojas gelia
Nuo žemės didelės naštos.
Bet balsas, tremiantis į kelią,
Pasakė: „Eik ir nesustok!“

1973. IV. 8

6

Pirmi žaibai sudygo tąnakt
Ir lūžo vėtroje pusiau.
Lašams į stoglentes barbenant,
Ar į save įsiklausiau.

Ir manyje dejavo, daužės
Kaskart smarkiau... O paryčiais
Kažkas, į širdį įsilaužęs,
Pasakė, kad nebeišeis.

Langinės šoko savo šokj,
Žilvičiai švaistėsi šakom.
Ir gaivalai nakties visoki
Per sodą bėgo pašokom.

Po to staiga nurimo medžiai.
Tik aš po tylančiais lašais
Jutau: įleidau baisų svečią,
Kuris jau niekad neišeis.

1971.VII.17

7

Sodu atšliaužia šnabždesiai
Iš po šaknų, žolių ir medžių,
Tarytum šnypštų pratisai
Šimtai vidurnakčio gyvačių.

Ir aš nustėręs pamatau,
Kaip pažeme kažkas atbėga
Ir tyliai kužda: „Vargas tau!
Tau ir visiems, kurie nemiega.“

Apspinta kojas padarai,
Tamsos ir pelkių pagimdyti,
Ir šnypščia: „Žus, ką padarei
Ir ką žadėjai padaryti.“
Ir gąsdina balsu baugiu:
„Jau tau skirta bedugnė žiojas.
Sustok!“
Bet aš tolyn žengiu,
Nors grimzta žemėn sunkios kojos.

1973.V.2

8

Sakyk, iš kur tos jėgos imas,
Rytojau, laukiantis manęs?
Pagaus mane šakų šniokštimas
Ir iš pasaulio išsineš.

Ir bus tenai pasaulis kitas –
Didžių kovų, didžių kelių.

Ir vėl kartosis senas mitas
Su didvyriu ir ereliu.

O čia matai tiktai panašų,
Prikaltą prie pilkos staktos.
Tačiau vis viena kraujas laša
Iš jo krūtinės atvertos.

Ir nežinia, kiek tos krūtinės
Gyvais kraujais plėšrūnas mis,
Kada nematomos grandinės
Virš sodo žvanga naktimis.

1974.IX.13–1974.XI.5

9

Gal su žeme kalbi, dangau,
Su savimi gal aš patsai:
„O Viešpatie, kaip pavargau!“
„Dar ne visai... Dar ne visai...“

„Tamsos užgriūvančios bijau...“
„Tu gyvas, kol širdy šviesa...“
„Atrodo: kelią praėjau...“
„Dar ne visai... Dar ne visai...“

„Kaskart sunkiau žengiu, deja...“
„Našta keleiviui nebaisi...“
„Troškimai gęsta širdyje...“
„Dar ne visi... Dar ne visi...“

„Kas kartą atpildas arčiau...“
„Sutiki jį širdim ramia...“
„Kas pasakys, kodėl kenčiau?..“
„Tikėk žeme... Tikėk žeme...“

1973. V.2

10

Tada tas balsas man įsakė
(Žiūrėjo medžiai iš tamsos): –
Uždek eilėrašty kaip žvakę,
Ieškok tiesos. Ieškok tiesos.

Ieškok jos godžiai ir pavydžiai,
Kaip žemės skęstančiam laive,
Kaip neregys – nors vieno vyzdžio,
Kuris išgelbėtų tave.

Ieškok jos kantriai, ištvermingai.
Sakyk draugams, sakyk vaikams
Ir savo meilei nelaimingai:
„Ieškokit ir neklauskit – kam!“
Ieškok kaip mirštantis iš bado
Kriaukšlėlės duonos užmirštos.
Ieškok kaip tas, kuris nerado, –
Prapulki pats, tačiau ieškok!

1973.VII.15

11

Prie sodo vieškelis baltavo
Lyg pamesta laikų gija.
Šalia suklypus meditavo
Javų vienplaukė brolija.

Dangus baugino medžio sielą
(„Pavirsi dūmais – pats žinai“).
Ir barstė žemėn aitrią sierą
Pageltonavę apyniai.

Bet atkakliai iš molio dygo
Vėlyva vasaros žolė.
(Nejau tą vienišą sodybą
Aš amžiais pasmerktas mylėt?)

Audra seniai namus nugriovė,
Alksnynai užgožė laukus. ...
Tik mano siela ten dar stovi
Tarytum koks akmuo sunkus...)

1979–1982

12

Ir vėl mėnulis toks geltonas,
Kaip tam eilėrašty senam.
Ant prieklėčio akordeonas
Per naktį groja kiekvienam.

Ir sukasi sode vestuvės.
(Kelintą tūkstantmetį jau?)
Kodėl gi aš, tiek syk čia buvęs,
Sugrįžt į sodą tą bijau?

Kodėl prisėlina kaip kerštas
Mintis, kuri jau neapleis:
Ar čia seniai stovėjo karstas
Po tais šakotais ąžuolais?

Ir saulė vėl raudona sėda
Miškan – ar buvo ta diena?
Ir aš verkiu. Ir gaudžiai gieda
Per naktį klėtis dulkina.

1974.VII.7

13

Už sodo driekias plačios pievos,
Kur niekas gyvas neįeis.
Tenai šienauja miręs tėvas
Baltais drobiniais marškiniais.

Tenai kiekvienas žingsnis žengtas
Atliepia amžina tyla.
Tenai iškaltas keistas ženklas
Ant akmenio laukų gale.

O kas jį perskaityti bando –
Netenka žado. Ir tada
Išgirsta, kaip dalgius galanda
Baltoji pievų brigada.

Ir eina vis tolyn per lauką
Tie vienmarškiniai ir basi.
Tenai žolė per amžius auga,
Ir nenujausim jos visi.

1973.IX.16

14

Blausi padangė vos boluoja
Pro liepos debesis tvankius.
Ateina motina ir šluoja
Seniai nevaikščiotus takus.

Ir sunkiai mąsto: „Ar pareis dar
Senuoju vieškeliu sūnai?“
Iš užgesinto juodo žaizdro
Per sodą skrieja pelenai.

Ir plaukuose jos amžiams lieka
Neiššukuojama šarma.
Ir tamsoje sukrūpsi liepa,
Anuos laikus atmindama,

Kai po langais kalbėjo gėlės
Ir lempa švietė kaip viltis
Ten, kur tik vienišas šešėlis
Po sodą vaikšto per naktis.

1984.VIII.28

15

Tariau: gal niekad neišeisiu
Iš sodo to, kurio nėra.
O tarp šakų dainavo vaisiai,
Skambėjo gluosnio gitara.

Ir aš jaučiausi tam sutvertas,
Kad vieną naktį, vienąsyk
Mane užkluptų tas koncertas
Ir lieptų amžiais jo klausyt.

Kad grįžtų tai, kas buvo slėpta,
Ką jau palaidojęs tareis,
Ir vėl pro atmintį pralėktų
Miglom, dainom ir žiburiais.

Kad iš skambaus ir lengvo rūko
Aidėtų žodis: gyvenau! ...
Bet muzika staiga nutrūko,
Ir aš gaidos nebežinau.

1973.IV.26

Prie sodo to alsavo jūra
 It kalnu kylanti tamsa.
 Aš temačiau, kaip smėlis juda
 Ir žengia moteris basa.

Basa. Tyli. Tolyn. Iš lėto.
 O ant galvos – juoda skara.
 O po skara – burna raukšlėta,
 Kuriai jau žodžių nebėra.

Nežino ji, iš kur atėjo,
 Ir kur ji eina – nežinia.
 Tik kai rūsti audra artėja,
 Jos nejudrių akių dugne

Gyvybė plyksteli grėsmingai
 Ir sopulingai. Nuo kalvų
 Pažyra smėlis...
 Ji jau dingus...
 Tai Močia Žuvusių Laivų.

1973.X.29

Verčiau aš akmenis prie kelio,
 Šliužams pasaulį margą rodžiau.
 O jie ir vėl į žemę rausės
 Nuo saulės ir nuo mano žodžių.

O jiems pasaulio nereikėjo –
 Nei meilės, nei kančios, nei vardo.
 Ir mano geranorės rankos
 Pačiam vidudieny pavargo.

Ir štai dabar žvaigždėtą naktį
 Aš stoviu vienas, nusiminęs.
 Ir taip lėtai, skausmingai sminga
 Krūtinėn žvaigždės sidabrinės.

Vidurnaktį rasoja oda
 Lipniu krauju, kurio negaila.
 Ir myliu tą prakeiktą sodą
 Paskutine – gražiausia – meile.

1968–1974

Jautrias akis tamsa bežadė
 Lytėjo pirštais negrabiais.
 Tyla alsavo lyg baladė,
 Kuri geruoju nesibaigs.

Ir slėgė širdį netikrumas
 („Kas mano sodui atsitiks?“),
 Ir traukėsi į juodus krūmus
 Savęs pabūgusi naktis.

Ji kažkodėl vis nesiryžo
 Iš to tylėjimo baugaus
 Pakelti baltą kelio kryžių
 Ir pastatyt jį – lig dangaus,

Kad mes galėtume kas rytą
 Pažvelgti iš savos tamsos
 Ir prisiminti tuos, kas krito
 Keliuos ir kryžkeliuos visuos.

1978–1982

Dabar bijok sode paklysti,
 Bijok mastyti, kas esi.
 Naktis tamsi kaip žmogžudystė,
 Kada padangė debesy.

Dangaus visai nebėr jau, rodos.
 Tik spengia ausyse tyla.
 Ir tamsiuose pasaulio soduos
 Kiekvienas krūmas – pasala.

Kiekvienas kupstas – dinamitas.
 O tau jau ženklas ant kaktos.
 Ir ne visiems aušros trimitas
 Gyvenimą užtrimituos,

Nes nuolat atsiranda vienas,
 Piktai klejojantis mirtim,
 Ir stato jis tave prie sienos,
 Ir bėga protėviai artyn...

1974.VI.15–1974.VI.16

Kol aš ieškojau vietos rankai –
 Į ką patamsy atsiremt,
 Apsupo sodą sunkūs tankai
 Ir liepė gesti žiburiam.

Ir medžių jau neberegėjau.
 (O žiede, kitąmet pražysk!)
 Visais laukais aplink žlegėjo
 Negailestinga geležis.

Ir kol klausiaus, praradęs amą,
 Kažkoks nykštukas geležies,
 Norėdamas užbaigti dramą,
 Skubiai man padavė tulžies.

O kai tą taurę žemėn pyliau
 (Gal viskas šimtmečiuos išnyks?..),
 Kažkas tamsoj sukliko: „Myliu...“ –
 Ir spjovė į akis ugnis.

1973.XI.29

Žiūrėkit man į veidą tik,
 Tik į akis žiūrėkit man.
 O kai numirsiu aš, palaidokit
 Kampely sodo tolimam.

Ir nesakykit, kad išsinešiau
 Ką nors, – man bus vienam baugu.
 Vėl oš pavasaris vyšnynuose
 Prie užkaltų kryžmai langų.

Kuždės rugpjūty apynojuose
 Gamtos nemirštanti dvasia.
 Nustebs gyvybė, sužinojusi,
 Kad vis dėlto yra tiesa.

Nebereikės to sodo man.
 Bet miręs namas vėl atgis.
 Ir vėl kelias naktis šypsodama
 Pro tyras kūdikio akis.

1974.III.10

Ar atsiminsi tu, rytojau,
 Gražiai palaidojęs mane,
 Kaip aš šešias dienas raudojau,
 Septintą – saulė balzgana

Pakilo virš nuplauto lauko?
 Miegojo minios po žeme.
 Ir vienas medis greitai augo
 Pasaulį gaudžiai gražiame.

Man akyse jis sulapojo,
 Pražydo, liūsdamas kažko,
 Ir štai padangę jau užklojo
 Žaibų apdegintom šakom.

Ir nežinau, ar tai padangei,
 Ar žemei buvo jo būtis,
 Kada per mano sodą žengia
 Diena – naktis, diena – naktis..

1974.IV.13

Tai vasarai nebuvo galo.
 Ir audros siautė vis aršiau.
 Pasistačiau sode sau stalą,
 Bet nė eilutės nerašiau.

Stovėjo stalias tas aplytas,
 Nelaimingiausias iš stalų,
 Kaip gyvulys koks nuvarytas,
 Pajutęs dalgį po kaklu.

Kai dangūs švietė ir dundėjo,
 Iš juodo pragaro ugnies
 Įkaitę akmenys riedėjo
 Vis ant manęs, vis ant manęs.

O kai griaustiniai išsitrankė
 (Tik stalias skendo liepsnose),
 Mane pavargusį aplankė
 Ir ėmė guost šviesi dvasia.

1973.VIII.26

Prieik. Jauti tą baltą žiedą,
Po delnu spurdantį vos vos?
Tai per tamsybę saulė rieda
Prie tavo švintančios galvos.

Ir nebeklausk daugiau, ar žinom
Tame apyaušry keistam,
Ką mes gyvenimu vadinom
Laike, be laiko praleistam.

Dainuok randuotą ar žieduotą,
Tačiau žinok – tik vienas jis,
Kvieslys, pakvietęs mus į puotą,
Ir sargas, metęs pro duris.

Praeis džiaugsmas, praeis pavojai
Liks skonis laimės ir kovos,
O jei dainas išsigalvojai,
Kiti tave išsigalvos!

1973.XII.8

Jonas Strielkūnas, *Lyrika*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2009, p. 223–246.

Viduramžių baladės

1. Senatvė

Ko tau liūdna, baltas kunigaikšti,
Kai pilni ragai, kai garsios šnekos,
Kai minia, užplūdus ankštą aikštę,
Tavo vardą šaukia lyg patrakus?

Ko tau liūdna, karžygy randuotas,
Gerti pergalės saldžiausią midų?
Ką tau sako vakaras raudonas,
Plūstantis pro stoglangius į vidų?

Tavo ilgas kelias jau prajotas.
Tyloje medinis sostas braška.
Ir vėlių žygūnas – visas juodas –
Atneša tau paskutinį raštą.

Klykteli aukštam bokšte trimitas,
Ir išeina amžiams tavo laikas.

Vėjas, tarpu mūrų uždarytas,
Ašutus po tuščią kiemą vaikos...

1971.VII.19

2. Karalius

Gerai, karaliau, žalią vyną
Ir valgai jerubes keptas,
Gerai, ir skrandis nekankina.
Šauki prie vartų karietas.

Didžiojoj gatvėj ugnį skelia
Plieniniai ratlankiai. Namai
Pro šalį lekia. Duoda kelią
Miestiečiai – lenkiasi žemai.

Tik vienas driskius nuo šiukšlyno,
Pakėlęs galvą jžūliai,
Sušunka: „Kraują, o ne vyną
Gerai tu!..“ Baidosi arkliai.

Po arklio kojom klykia vaikas,
Bet lekia gatvėm karieta,
Ir karūna tvirčiausiai laikos,
Tiktai... valstybė netvirta.

1970.XII.20

3. Karys

Sunkiū dviašmeniu kirviu
Kertu aš iš peties
Vardan dievų, vardan tėvų,
Vardan savęs paties.

Šauksmų ir šūvių maišaty
Darbuojuos aš smagiai.
O byra kaime palikti
Nenukirsti rugiai...

Dar vieną kartą užsimot –
Baisi pjūtis baigta.
Ir švyti pergale namo
Sugrįžtančio kakta.

Bet kur tėvai? Abu giliai
Po ąžuolu senu...
Liūdnai sublyksi spinduliai
Ant kirvio ašmenų.

Kaulėta badmečio ranka
Šmėsuoja prieš akis...
...Galiūno ąžuolo šaka
Narsuolį atlaikys.

1971.VII.20

4. Tarnas

Siūbuoja priemiesty liktarnos,
Iš rūmų tvieskia žiburiai.
Aš, nuolankiausias jūsų tarnas,
Turiu pernakt žiūrėt budriai.

Ir aš žiūriu... Sėkmių didžiausių
Linkiu jums švenčių spindesy,
Kai mano sūnų – mano džiaugsmą
Grandiném apkala rūsy.

Ir aš žiūriu... Duris atšovęs,
Aš laukiu, stoviu nuolankus,
Kai dukros – jūsų sugulovės –
Pasmaugia mano anūkus.

Žiūriu... O jūs, mane sumynę,
Į puotą skubate būriais.
Žiūriu, kaip merdėja tėvynė
Po jūsų švenčių žiburiais.

1971. II. 26–1971.11. VI

5. Muzikantas

Šauniai šiandieną puotauja karalius.
Lenkias didikai, tarnai – iki žemės.
O muzikantas išeina iš salės
Ir į tarpuvartės akmenį remias.

Šviesa pro langus, balsai pro langus –
Puota pro langus į gatvę verčias.
O muzikanto skambiosios rankos
Aplėbia juodą bežvaigždę erčią.

Regi galulaukės jovarus aukštus,
Tėvo baudžiauninko pilką sėmėgą.
Visas gyvenimas – medis nulaužtas –
Į gimtą kraštą klupdamas bėga.

Bėga ir griūna... Trenkias į sieną...
Pardavęs kūną, Pardavęs sielą...
Krinta ant akmenio Juokdario rūbais...
Nieko neatmena, Numirti skuba...

Trinkteli vartai. Smuikas jau tyli –
Perkirto kardas stygą vaškuotą.
Taurę nuodų muzikantui įpylę,
Tęskit, dvariškiai, šauniąją puotą.

1970.XII.20

Jonas Strielkūnas, *Lyrika*, I tomas, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2009, p. 154–158.

Iš poeto virtuvės

Vidurnaktį poezija užplūsta.
Slaptinga žodžių jūra išsiliejus
Staiga šnekėt priverčia tylų būstą
Nelyg keptuvę kaistančią aliejus.

Liepsnoja amžiai. Miestų bokštai čirška
Raudoni – tarsi morkos apkapotos.
Kūrėjas kiša ton keptuvėn pirštą
Lyg ietgalį malūnan Don Kichotas

Ir skaudžiai nusideginęs atšoka.
Aptirpsta erdvės. Žvaigždės apanglėja.
Homerą guldo ant anglių veršioką
Ir, laužui šviečiant, rėkia „Odiseją“.

Ir didelę Visatą kaip kopūstą
Kažin kieno atšipęs peilis drožia.
Lyg pragaras poezija užplūsta.
Po to panelės uosto ją lyg rožę.

1995.VII.24–1995.VII.25

Jonas Strielkūnas, *Lyrika*, II tomas, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2009, p. 231.

Šiukšlių rausėjas

Čia žvaigždžių ir nėra – paprasčiausias šiukšlynas,
Kur galva prie galvos – lyg žmonių, lyg žuvų
Apgrauzti pliki kaulai. Čia – kur kraujas lyg vynas
Rūgo perrūgo buteliuos mūsų kūnų dulsvų.

Čia – kur ganėsi bandos, čia – kur miestai klegėjo,
Kur tik dykvietės pilnos purvinų atliekų,
Po stiklelį, po šukę užsilikusio gėrio
Į sulopytą maišą iš kloakų renku.

Ir nešu artimiesiems tą vienintelį lobį –
Gal supras, gal priims, gal paguos, gal užjaus?
Bet jie viską suverčia į kiauliatvarčio lovį,
Ir dabar net šiukšlynan jau sugrįžti bijaus.

Ir dabar jau imu abejot – kam tie žygiai,
Kam tie slidūs ir tamsūs, ūkanoti keliai,
Jei keli spindulėliai ant šukelės sužibę –
Nebe saulės ir net ne nakties spinduliai?

Bet vis tiek, nors jau linksta pavargusios kojos,
Nors jau maišą ant kupros nulaikyti sunku,
Po švieselę, po žiedą užsilikusio rojaus –
Juodas šiukšlių rausėjas – iš patamsių renku.

1997.1.7–1997.1.11

Jonas Strielkūnas, *Lyrika*, II tomas, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2009, p. 269.

2. KARALIUS

Gerai, karaliau, žalią vyną
Ir valgai jerubes keptas,
Gerai, ir skrandis nekankina.
Šauki prie vartų karietas.

Didžiojoj gatvėj ugnį skelia
Plieniniai ratlankiai. Namai
Pro šalį lekia. Duoda kelią
Miestiečiai – lenkiasi žemai.

Tik vienas driskius nuo šiukšlyno,
Pakėlęs galva įžūliai,
Sušunka: „Kraują, o ne vyną
Gerai tu!..“
Baidosi arkliai.

Po arklio kojom klykia vaikas,
Bet lekia gatvėm karieta,
Ir karūna tvirčiausiai laikos,
Tiktai... valstybė netvirta.

1970.XII.20

KELIO DAINA

Nei tu raudojai, nei tu bareisi.
Nei mes sugrįšim, nei mes pareisim.
Kol turim kelią, į priekį einam.
Kol turim balsą, traukiame dainą.

Visi dainavom, kaip kas mokėjom.
Visi tylėjom, kaip kam reikėjo.
O kelias bėga, o kelias dulka.
Ką susitiksim – laimę ar kulką?

Tolimas kelias. Priešpriešis vėjas.
Einame žemę įsimylėję.
Nei tu raudoki, nei tu liūdėki –
Vietos užtenka galvai padėti.

1967.VIII.17

LIETUVA

Lietuva – kaip šūvis į krūtinę,
Lietuva – kaip skrydis lig dangaus,
Kaip diena pirma ir paskutinė,
Už kurios lyg skęstantis laikas.

Lietuva – akmuo prie slenksčio seno
Ir lietaus lašelis debesų.
Lietuva – ugnis, kurią kūrenam
Ir kurioj sudegsime visi.

Lietuva su pagonybės mitais,
Lietuva su šimtmečių lažu.
Lietuva – grėsmingas dinamitas
Tūkstančiuos sukilėlių laužų.

Visos pievos, upės apraudotos
Graudžiose lietuvių raudose.
Švietė širdys protėvių raudonos –
Požemiuos įkalinta dvasia.

Mes visi tenai – gelmėj – užgimę
Po lenktu sukilėlio dalgiu.

Ir visus mus Lietuva augino
Tarsi lauką želiančių rugių.

Ak, rugiai, iškentę gruodžio vėją,
Ir keliai, nubėgantys kalvom...
Kažkada iš Lietuvos atėję,
Mes ir vėl sugrįšim Lietuvon.

Ir tenai, kur po visų klajonių
Žemėn atsiguls mana galva,
Nerašykit mano vardu, žmonės,
Parašykit, žmonės: Lietuva.

1967.VIII.31

TĖVO LAIDOTUVĖS

1

Papjovė avj.
Papjovė veršį.
Jau nebe tu kraują žemei aukoji.
Nuosavas kraujas gerklę man veržia
Kaip gyvulėliui, pakabintam už kojų.

Jau svetimi vaikšto su peiliais,
Jau – su kraujuotais po kiemo žolę.
„Reikia ir šuniui, ir arkliui meilės...” –
Tebegirdžiu iki šiolei.

2

Tebebaltos skiedros prie varstoto.
Tiktai kregždei prie šelmens jau šalta.
Pabandyk dar sykį atsistoti
Ir paimt į ranką oblių, kaltą.

Ratlankiai be stipinų. Statinės
Be dugnų. Kampe – grėbliai bedančiai...
O saulėlydis jau paskutinis
Šiuos namuos.
Jau nebe tavo darbui,
Nebe tavo kančiai.

Ir užmerktos akys nebemato,
Kam iš debesų ten pila kalvą...
O kaip dunda, o kaip trinksi ratai
Naktimis per mano galvą!..

3

Kūrename laužą pernakt. Šešėliai šmėsuoja veiduos.
Mes darome alų. O Dieve, mes darome alų!..

O kas gi jį koš? O kas jį į stalą paduos?
O ko gi svečiai tokie nusiminę už stalo?

Kodėl gi tenai tokia graudulinga nata?
O tėve, neklausk, kas už lango taip žiba.
Neklausk, nesakyk, kad svyla žolė nepjauta,
Kad sunkiai augintas sūnus sudegina tavo sodybą.

4
Gyvenimas visas — šviesa tarp lentų
Ir kuokštė žolės tarp arklio dantų,
Ir dangūs ištižę, ir kelias apniukęs,
Ir vėl tasai broliškas gyvulio snukis,
Ir vėl ta šviesa tarp lentų sukrautų,
Tarp šešeto, kur pailsėsi ir tu.

5
Kaip sunkiai plaka širdis
Liepos penkioliktosios vakarą,
Pusanтро mėnesio nuo tėvo mirties.
Tarsi jau žengia vidun pro balkoną atvirą
Pasiuntinys paskutinės mano nakties.

Baltas jo veidas, o rūbai – juodi kaip vidunaktis.
Tūkstantis knygų snaudžia lentynų narvuos.
Tyli įžengusis. O griaustinis vos dundantis
Atneša balsą iš kapo kitam krašte Lietuvos.

1973.VII.15

PO TYLINČIOM ŽVAIGŽDĖM

Po tylinčiom žvaigždėm užmigo žemė.
Klevai tamsoj stipriau šakas supynė.
Atrodo, kad seniai sustojo laikas,
Seniai toli – istorijoje – tėvynė.

Užmigo kaimai po lažų ir vyžų,
Po degančių dvarų, po ilgo vargo,
Užmigo miestai po karų, derybų...
Ir niekas nebeturi jokio vardo.

Sustoji vienas – menkas ir mažytis
Prieš neaprėpiamą pasaulio aukštį.
Ir kas tau žvaigždės? Kas tau amžinybė? –
Tu lauki, kad greičiau pradėtų aušti.

1969.X.7

VISKAS

Tas langas, nuo spalio audrų
Suskilęs.
Tas paukštis juokingu vardu –
Kikilis.

Tas stalas, senais rašiniiais
Apkrautas.
Tas vyras šiurkščiais marškiniais –
Nušautas.

Tas rytas, kurs ranką išties
Be jausmo.
Tos sunkios grumtynės – vilties
Ir skausmo.

Tas žodis, juodoj tyloje
Sutviskęs.
Ta meilė – liūdna lelija...
Ir – viskas...

1977.II.14

ŽIEDAS VĖJUOTĄ RUDENS DIENĄ

Aš namų neturiu.
Aš nemoku dainų.
Aš trumpam atėjau.
Aš ilgam išeinu.

Mano mažas brolau,
As žinau ko tyli.
Baisiai aukštas dangus,
Baisiai žemė gili.

Ir žinai paprastai
Toj pilkoj pakelėj:
Mes nebuvom aukštai,
Mes nebūsime giliai.

Bet vis tiek, bet vis tiek
Vieną vasarą čia
Buvo mūsų pasaulis,
Džiaugsmas ir kančia.

1973.XII.16

NUSAKALĖJIMAS

Ne, nebekyla sakalai į dangų.
Dangus didžiulis – sakalai maži.
Ir pasiėmęs sakalą ant rankų
Tarytum vištai plunksnas jam peši.

Ir pats kartu su juo nusakalėji.
Nebėr legendos nei giesmės didžios.
Keptuvėį čirškiant užsienio aliejui,
Apie sparnus jau nieks neprasizišios.

2001.VIII.2

TREČIAS BROLIS

Aš ne su tais, kurie šią naktį švenčia
Po švytinčiu girliandų vainiku.
Aš ne su tais, kurie manęs nekenčia,
Ir akmenis ramiai širdy renku.

Aš ne su tais, kurie mane mylėjo.
(Juostelėį šiugžda mirusių balsai.)
Tamsa lyg tušas išverstas užlieja
Pasaulio margą staltiesę. Visai

Nebesvarbu, kokie ten buvo raštai,
Kieno ir kam ji buvo išausta.
Šią naktį vienas aš. (O gal ne aš tai?
Gal atskirai – širdis, ranka, kakta –

Kažin kieno surankiotos detalės,
Dėl juoko pavadintos žmogumi?)
Kaip skaisčiai šviečia miesto rūmų salės!
Koks baltas mėnuo rieda dangumi –

Visatos medžio baltas ritinėlis,
Atpjautas pjūklų kažkokių dievų.
Aš – trečias brolis Jonas, tas jaunėlis,
Tas amžinai nesavas tarp savų,

Tas klumpantis ir klystantis kas kartą,
Tas vargeta ir priekvailis, beje,
Prie šono prisisegęs medžio kardą.
Aš ne su tais, kurie pagarboje.

Aš ne su tais, kuriuos pasaulis myli,
Ne iš karalių, ne iš kankinių.
Ir nebylė manoji siela tyli
Tarp rėkiančių šventųjų ir velnių.

1983.XII.31–1992.VIII.1